ไกรสร พงษ์รักษา

ขุมความลับ ในวินโดวส์ ตอนที่ 2

รวบรวมความลับต่าง ๆ ที่เป็นที่รู้กันเฉพาะกลุ่มนักเล่นวินโดวส์มาตีแผ่ให้ทราบ

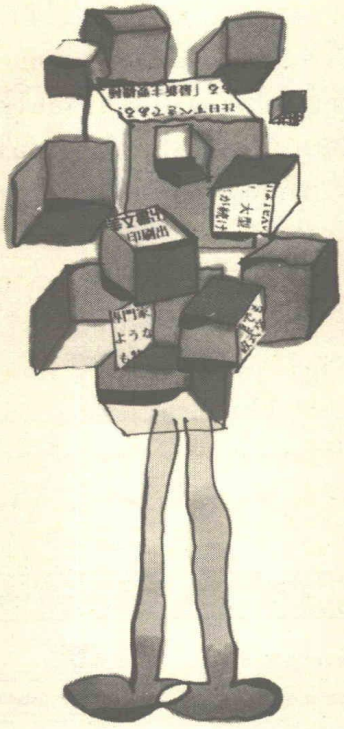

ภายในตัววินโดวส์มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ไมโครซอฟต์ไม่ได้เปิดเผยไว้ในคู่มือ คอลัมน์มุมวินโดวส์ในฉบับนี้เป็นตอน 2 ที่รวบรวมความลับต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่รู้กันอยู่ในเฉพาะกลุ่มนักเล่นวินโดวส์

แก้ปัญหาเรื่องการกดเม้าส์

ผู้ใช้วินโดวส์มักพบปัญหาเมื่อกดเม้าส์คู่บนตัวไอคอนเพื่อเรียกให้โปรแกรมทำงาน แต่ปรากฏว่ากลายเป็นการเลื่อนรูปไอคอนนั้นโดยไม่มีการทำงานอื่นใดเกิดขึ้น

วิธีการแก้ปัญหานี้ให้ใช้โปรแกรมเอดิเตอร์อย่างเช่น NOTEPAD.EXE หรือใช้ SYSEDIT.EXE เข้าไปแก้ไขไฟล์ WIN.INI โดยเพิ่มคำสั่ง 2 คำสั่งต่อไปนี้เข้าไปในส่วนของ [WINDOWS]

```
DoubleClickHeight=8
DoubleClickWidth=8
```

คำสั่งทั้งสองนี้จะบังคับให้เม้าส์เคลื่อนตัวไปทางในทิศทางใด ๆ ได้ 8 พิกเซลระหว่างการกดเม้าส์ครั้งแรกและครั้งที่สอง เมื่อกดเม้าส์แบบคู่ติดกัน

ของแถมในวินโดวส์

ผู้ใช้วินโดวส์ที่เคยลองดูไฟล์ในไดเรคทอรีของวินโดวส์จะพบว่ามีโปรแกรมนามสกุล EXE อยู่อีก 3 ตัวที่เรียกใช้งานได้จากวินโดวส์ โดยที่ไม่ได้บ่งบอกไว้ในคู่มือว่าโปรแกรมนั้นมีอยู่ในวินโดวส์ โปรแกรมทั้ง 3 นี้ได้แก่ MSD.EXE, SYSEDIT.EXE และ DRWATSON.EXE

MSD เป็นโปรแกรมในรูปแบบดอส มีความสามารถในการตรวจสอบและรายงานระบบคอมพิวเตอร์เบื้องต้น โปรแกรม MSD จะแสดงสถานภาพของเครื่องที่ใช้งานอยู่ ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับซีพียู หน่วยความจำ ระบบแสดงผล ระบบเครือข่าย ระบบปฏิบัติการที่ใช้ เม้าส์ที่ต่อเชื่อมอยู่ จำนวนดิสค์ไดรฟ์ ตลอดจนข้อมูลส่วนอื่น

ไมโครซอฟต์ได้เตรียมโปรแกรม SYSEDIT.EXE หรือ "System Editor" ไว้เพื่อใช้สำหรับแก้ไขไฟล์

ระบบ 4 ไฟล์คือ AUTOEXEC.BAT, CONFIG.SYS, WIN.INI และ SYSTEM.INI SYSEDIT.EXE จะวางตัวอยู่ในไดเรกทอรีย่อย SYSTEM ของตัววินโดวส์เอง ในทางปฏิบัติแล้วเราสามารถใช้เอดิเตอร์ตัวใดก็ได้ที่เก็บไฟล์ตามรหัสแอสกี และไม่จัดรูปแบบข้อความ (Unformatted Text) มาใช้แก้ไฟล์ระบบทั้ง 4 ข้างต้น ตัวอย่างเช่น เอดิเตอร์ EDIT.EXE ของเอ็มเอสดอส เป็นต้น แต่วิธีการที่นับว่าสะดวกและปลอดภัยก็คือ การใช้ SYSEDIT เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่ออกแบบมาเพื่อให้ใช้กับไฟล์ระบบทั้ง 4 โดยเฉพาะ และ SYSEDIT ยังสร้างไฟล์สำรองให้โดยอัตโนมัติทุกครั้งที่มีการแก้ไขอีกด้วย

โปรแกรม DRWATSON.EXE เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการตรวจวิเคราะห์หาความผิดปกติในระบบ เมื่อเรียกใช้งาน DRWATSON จะมีการสร้างแฟ้ม DRWATSON.LOG ขึ้นไว้สำหรับบันทึกความผิดพลาดที่เกิดขึ้น แต่ข้อมูลใน DRWATSON.LOG เป็นรหัสข้อมูลที่เข้าใจได้ยากสำหรับผู้ใช้โดยทั่วไป อีกทั้งยังไม่มีการอธิบายรายละเอียดเชิงเทคนิคนี้ไว้ในคู่มือวินโดวส์ทั่วไป อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาว่าความผิดพลาดมีสาเหตุมาจากที่ใด

ไอคอนแถมฟรี

เมื่อติดตั้งโปรแกรมประยุกต์แบบดอสในวินโดวส์ ไอคอนประจำโปรแกรมที่วินโดวส์เลือกให้มักจะมาจากตัวไฟล์แมนเนเจอร์ (PROGMAN.EXE) ซึ่งบรรจุแบบไอคอนไว้รวม 46 แบบ และค่อนข้างเป็นไอคอนที่มีรูปร่างคุ้น ๆ อยู่แล้ว หากเราต้องการได้รูปไอคอนแบบใหม่ก็สามารถหาได้จากไฟล์บรรจุไอคอนที่วินโดวส์ซ่อนไว้ภายในตัวโดยไม่ต้องอาศัยโปรแกรมอื่นใด

ในไดเรคทอรีของวินโดวส์เองมีไฟล์ MORICONS.DLL ซึ่งบรรจุรูปไอคอนรวมกัน 106 แบบ เมื่อต้องการเปลี่ยนรูปไอคอนโดยใช้ไฟล์ MORICONS.DLL ให้ทำดังต่อไปนี้

1. กดเม้าส์หนึ่งครั้งที่ตัวไอคอนที่ต้องการเปลี่ยนรูป
2. เลือก Properties จากเมนู File ของโปรแกรมแมนเนเจอร์ จะปรากฏช่องหน้าต่างดังรูปที่ 1
3. ให้กดเม้าส์ที่ Change Icon... จะปรากฏช่องหน้าต่างดังรูปที่ 2
4. ให้พิมพ์ชื่อไฟล์ C:\WINDOWS\MORICONS.DLL ลงในช่อง File name หรือกดที่ Browse เพื่อเลือกชื่อไฟล์จากช่องหน้าต่าง บนจอภาพจะปรากฏรูปไอคอนขึ้นมาให้เลือกดังรูปที่ 3
5. ใช้เม้าส์เลือกรูปไอคอนที่ต้องการแล้วกดปุ่ม OK

สูตรผสมของ WIN.COM

โปรแกรม WIN.COM เป็นโปรแกรมหนึ่งที่ผู้ใช้สามารถจัดการตกแต่งใหม่ให้มีลักษณะตามที่เราต้องการ หน้าที่หลักของโปรแกรมได้แก่

- เลือกว่าจะเริ่มต้นวินโดวส์ในภาวะจริง (Real) มาตรฐาน (Standard) หรือภาวะ 386 (386-Enhanced Mode)

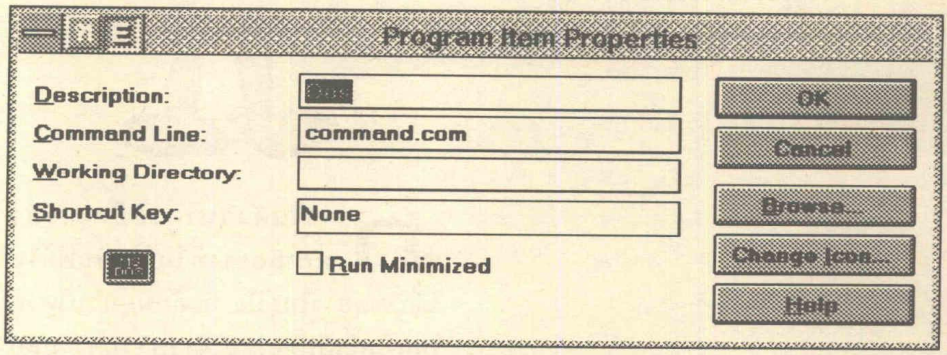

รูปที่ 1 ช่องหน้าต่างเมื่อเลือก Properties จากเมนู File ของโปรแกรมแมนเนเจอร์

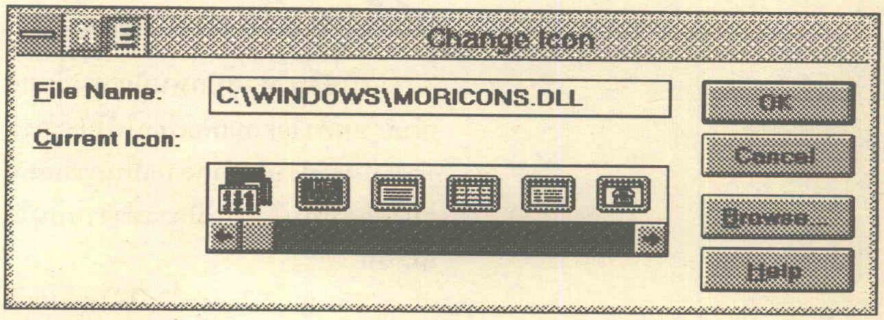

รูปที่ 2 ช่องหน้าต่างเมื่อเลือก Change Icon

● ปรับจอภาพเข้าสู่ภาวะกราฟิก

● แสดงโลโกของวินโดวส์

หากเราค้นหาในแผ่นวินโดวส์ต้นฉบับ จะพบว่าไม่มีไฟล์ WIN.COM อยู่ ทั้งนี้เนื่องจาก WIN.COM เป็นไฟล์ที่ถูกสร้างขึ้นเมื่อเราติดตั้งวินโดวส์ โปรแกรม SETUP จะสร้าง WIN.COM โดยผนวกไฟล์จำนวน 3 ไฟล์รวมกันเข้ามาคือ

1. WIN.CNF เป็นโปรแกรมซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์ว่ามีฮาร์ดแวร์ใดติดตั้งอยู่บ้าง

2. โปรแกรมปรับจอกราฟิก SETUP จะเลือกไฟล์ตามชนิดของจอภาพแบบใดแบบหนึ่งจากไฟล์ต่อไปนี้

- VGALOGO.LGO สำหรับจอแบบวีจีเอ ซูเปอร์วีจีเอ และ 8514/A
- EGALOGO.LGO สำหรับจอสีแบบอีจีเอ
- EGAMONO.LGO สำหรับจอขาวดำแบบอีจีเอ
- CGALOGO.LGO สำหรับจอซีจีเอและจอพลาสมา
- HERCLOGO.LGO สำหรับจอเฮอร์คิวลิส

3. ไฟล์บิตแม็พรูปโลโก โลโกของวินโดวส์ซึ่งเป็นไฟล์กราฟิกย่อขนาดชนิด RLE (Run Length Encoded) ตามแบบชนิดจอภาพดังนี้

- VGALOGO.RLE สำหรับจอแบบวีจีเอ ซูเปอร์วีจีเอ และ 8514/A
- EGALOGO.RLE สำหรับจอสีแบบอีจีเอ
- EGAMONO.RLE สำหรับจอขาวดำแบบอีจีเอ
- CGALOGO.REL สำหรับจอซีจีเอและจอพลาสมา
- HERCLOGO.RLE สำหรับจอเฮอร์คิวลิส

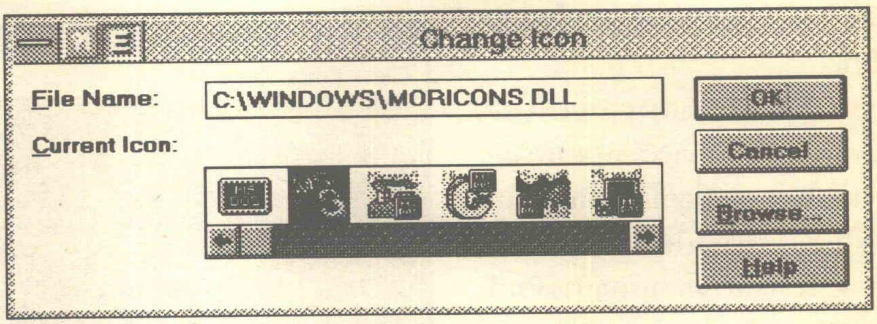

รูปที่ 3 ไอคอนจาก MORICONS.DLL

โปรแกรม SETUP จะทำหน้าที่ค้นหาไฟล์เหล่านี้จากดิสเกตต์แล้วผนวกเข้าเป็นไฟล์ใหม่คือ WIN.COM ส่วนโปรแกรมต้นฉบับเหล่านี้ก็จะวางตัวอยู่ในไดเรคทอรี SYSTEM เพื่อใช้ในการสร้างไฟล์ WIN.COM ใหม่หากมีการเรียกใช้ SETUP ซ้ำอีก

จากความรู้เรื่องของสูตรผสมของไฟล์ WIN.COM นี้ ทำให้เราสามารถสร้างไฟล์ WIN.COM ใหม่ให้มีรูปแบบได้ตามใจชอบได้โดยเลือกไฟล์ที่จะนำมาผนวกเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งไฟล์ที่ 3 ซึ่งจะทำให้เราสามารถเปลี่ยนรูปโลโกของวินโดวส์ไปได้ตามต้องการ

เมื่อต้องการเปลี่ยนโลโกวินโดวส์

ในหัวข้อที่แล้วเราได้กล่าวถึงส่วนประกอบของ WIN.COM ไปแล้ว และยังทราบว่าโลโกวินโดวส์นั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยไฟล์รูปภาพบิตแม็พตามแบบ RLE

อย่างไรก็ตาม ไฟล์รูปภาพบิตแม็พในวินโดวส์ล้วนแล้วแต่เป็นไฟล์นามสกุล BMP ทั้งสิ้น หากต้องการไฟล์ประเภท RLE ก็จำเป็นต้องอาศัยโปรแกรมพิเศษทำหน้าที่แปลงไฟล์ BMP ให้มาอยู่ในรูปของ RLE ให้ได้ก่อน

ยูทิลิตี้กราฟิกช่วยในการแปลงชนิดของไฟล์ในปัจจุบันก็มีมากมายหลายตัว แต่ในที่นี้จะใช้โปรแกรม WINGIF ซึ่งเป็นโปรแกรมแชร์แวร์ตัวหนึ่งที่มีความสามารถสูง ผู้อ่านสามารถใช้โปรแกรม WINGIF ซึ่งได้จัดไว้ให้อยู่ในซอฟต์เมล์แล้วได้ทันที

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างโดยการนำเอาไฟล์ MARBLE.BMP ของวินโดวส์มาแปลงเป็น MARBLE.RLE เพื่อใช้เป็นโลโกแทน xxxLOGO.RLE หากผู้อ่านมีไฟล์รูปภาพอื่นก็สามารถนำมาใช้ได้ทันทีเช่นกัน

ก่อนอื่นเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการทดลองสร้างไฟล์เรียกใช้วินโดวส์ตามแบบ WIN.COM ขอให้ใช้คำสั่งต่อไปนี้ป้องกันการเขียนไฟล์ทับไฟล์ .CNF, .LGO, .RLE และ WIN.COM ดังนี้คือ (ตัวเน้นคือคำสั่งที่ต้องป้อน)

```
C:\>CD WIN
C:\>ATTRIB +R WIN.COM
C:\>CD SYSTEM
C:\>ATTRIB +R *.CNF
C:\>ATTRIB +R *.LGO
C:\>ATTRIB +R *.RLE
```

ขั้นตอนต่อไปให้ใช้โปรแกรม WINGIF แปลงไฟล์ MARBLE.BMP

ไปเป็น MARBLE.RLE ตามขั้นตอนต่อไปนี้

● ก๊อบปี้โปรแกรม WINGIF จากแผ่นซอฟต์เมด์ และเรียก WINGIF เพื่อขยายโปรแกรมที่ถูกบีบอัดแบบ ZIP ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

● เรียกโปรแกรมโดยการพิมพ์ WINGIF จากวินโดวส์ จากเมนู File Run ของโปรแกรมแมนเนเจอร์

● เมื่อปรากฏช่องหน้าต่างของ WINGIF ให้ใช้เม้าส์เปิดไฟล์ MARBLE.BMP ในไดเรคทอรีวินโดวส์ด้วยเมนู File Open ภาพที่ได้จะมีลักษณะดังรูปที่ 4

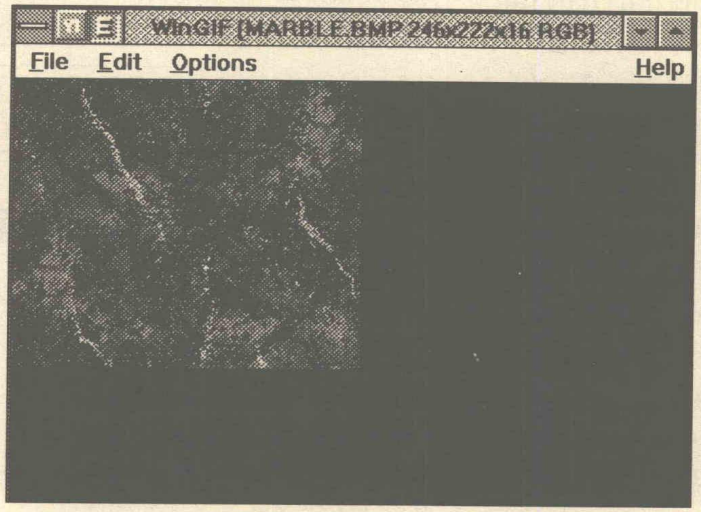

รูปที่ 4 การใช้ WINGIF เปิดไฟล์ MARBLE.BMP

● เก็บไฟล์ลงดิสค์ด้วยเมนู File Save จากนั้นให้เลือกแบบไฟล์ที่ต้องการเก็บตามแบบ RLE 4 โดยเปลี่ยนนามสกุลไฟล์ให้เป็น .RLE ตามรูปที่ 5 แล้วจึงกดปุ่ม OK

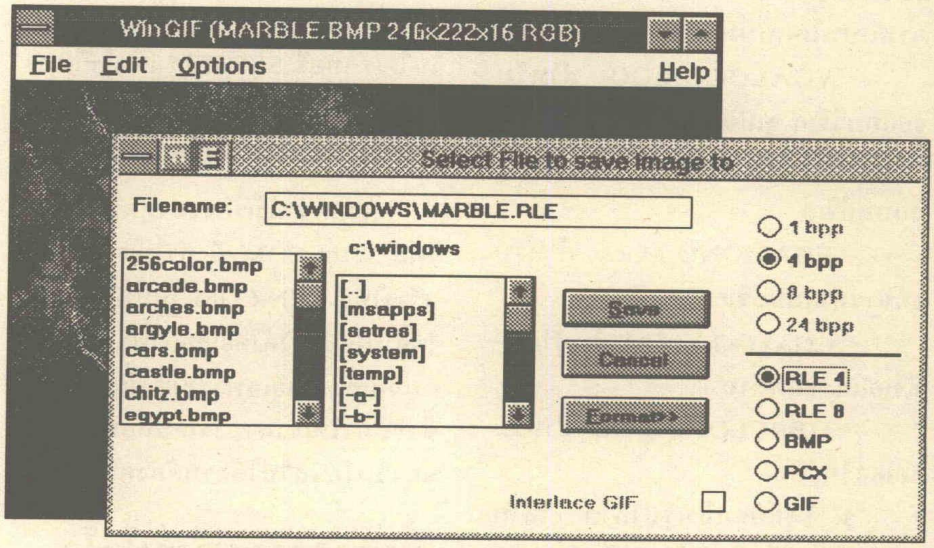

รูปที่ 5 การเก็บไฟล์ MARBLE.BMP เป็นไฟล์แบบ RLE

● ออกจากวินโดวส์ และย้ายไปที่ไดเรคทอรี \ WINDOWS \ SYSTEM แล้วพิมพ์คำสั่งต่อไปนี้เพื่อสร้างไฟล์ชื่อ WI.COM (ไฟล์ xxxLOGO.LGO ให้เลือกตามชนิดจอภาพที่ใช้อยู่ ในที่นี้สมมติว่าใช้จอแบบวีจีเอจึงเลือกไฟล์ VGALOGO.LGO)

```
COPY /B WIN.CNF+VGALOGO.LGO+
\WINDOWS\MARBLE.RLE
\WINDOWS\WI.COM
```

ไฟล์ที่ใช้สำหรับเรียกวินโดวส์ต่อจากนี้ไปคือไฟล์ WI.COM ซึ่งเมื่อพิมพ์ WI จากเครื่องหมายเตรียมพร้อมของดอส จะพบว่าโลโกเปลี่ยนไปเป็นภาพตามไฟล์ MARBLE.RLE

กระดาษติดผนังแบบ RLE

นอกไปจากประโยชน์ในการใช้งานสำหรับสร้างไฟล์ WIN.COM แล้ว ไฟล์ชนิด RLE ยังสามารถนำมาใช้เป็นภาพทำกระดาษติดผนังในวินโดวส์นอกเหนือไปจากไฟล์แบบบิตแม็พชนิด BMP อีกด้วย ซึ่งในคู่มือวินโดวส์ไม่ได้บ่งบอกไว้

ข้อดีของการใช้ไฟล์แบบ RLE ที่เหนือกว่าไฟล์แบบ BMP คือ มีขนาดเล็กกว่าหลายเท่า ดังนั้นหากต้องการเก็บไฟล์รูปภาพต่าง ๆ ของวินโดวส์ไว้แบบให้กินเนื้อที่น้อยลงไป ก็ให้ใช้ WINGIF แปลงไฟล์เหล่านี้เป็นชนิด RLE

เนื่องจากการเลือกแบบกระดาษติดผนังโดยเลือกไอคอน Desk Top จากโปรแกรม Control Panel จะแสดงเฉพาะรายชื่อไฟล์นามสกุล BMP เสมอ หากต้องการใช้ไฟล์แบบ RLE ก็เพียงแต่เลือกช่อง Wallpaper File แล้วพิมพ์ชื่อไฟล์แบบ RLE ที่ต้องการลงไปตามตัวอย่างในรูปที่ 6

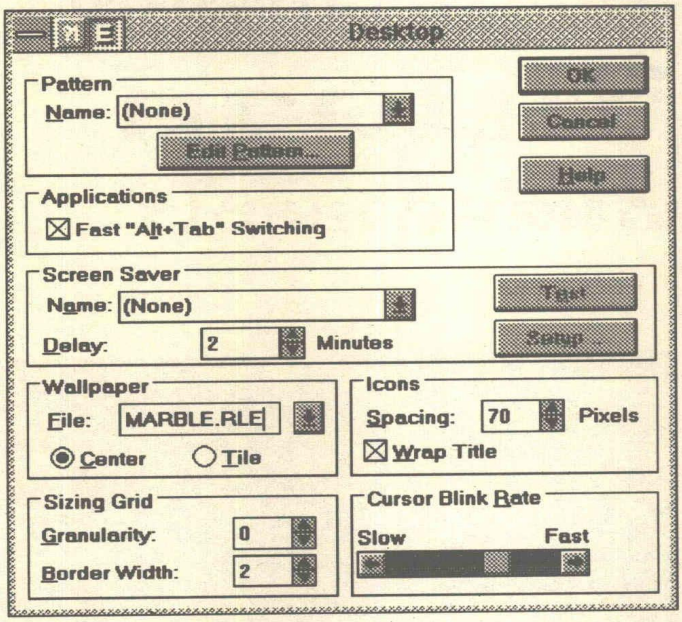

รูปที่ 6 การป้อนชื่อกระดาษติดผนังด้วยไฟล์แบบ RLE

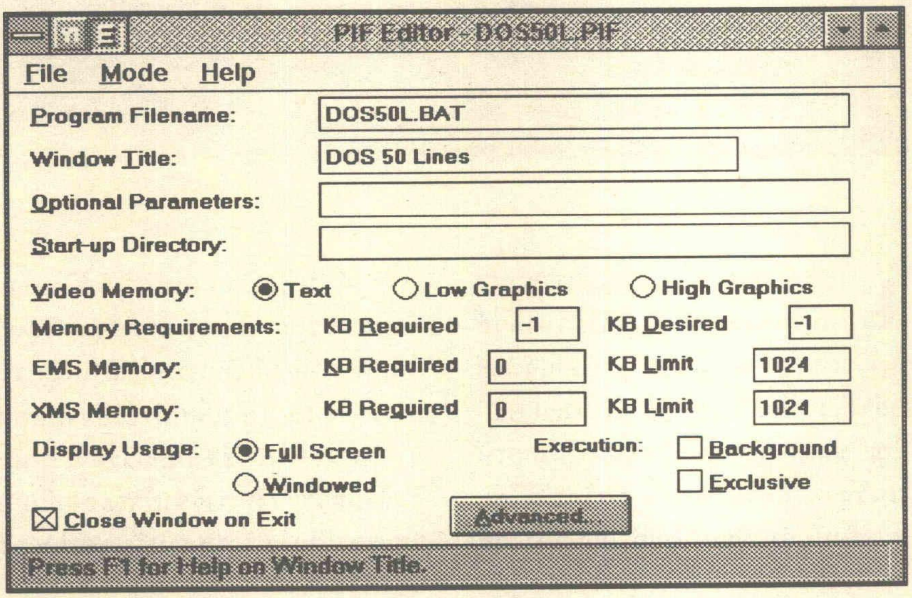

รูปที่ 7 ไฟล์ DOS50L.PIF

สร้างดอสเชลล์ 50 บรรทัด สำหรับจอวีจีเอ

ดอสเชลล์ในวินโดวส์จะมีรูปแบบหรือขนาดของช่องหน้าต่างตายตัวให้เลือกคือ ขนาด 4×6, 5×12, 6×8, 7×12, 8×8, 8×12, 10×18, 12×16, 16×8 และ 16×12 แต่ละแบบของเชลล์จะมีจำนวนบรรทัดตายตัวอยู่เสมอ แต่หากมีการเรียกใช้โปรแกรมปรับจอภาพให้มีจำนวนบรรทัดเพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้ดอสเชลล์ปรับจำนวนบรรทัดตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น ใช้โปรแกรม VGA50.COM ปรับจอให้เป็น 50 บรรทัด โดยสร้างไฟล์ DOS50L.BAT ซึ่งบรรจุคำสั่ง

```
VGA50
COMMAND
```

จากนั้นให้สร้างไฟล์ DOS50.PIF ตามรูปที่ 7 และควรติดตั้งไอคอนให้กับไฟล์ DOS50L.PIF ไว้ในกลุ่ม Accessories ของวินโดวส์

เมื่อเรียกใช้ DOS50L.PIF ก็จะทำให้ดอสเชลล์ขยายจำนวนบรรทัดได้ 50 บรรทัด ซึ่งสังเกตได้จากขอบล่างของวินโดวส์จะขยายไปจนชิดขอบล่างของจอภาพ (บางครั้งอาจเลยพ้นขอบจอภาพ) หรือถ้าหากจอภาพยังคงดูเหมือนจะแสดงจำนวนบรรทัดเพียง 25 บรรทัดเหมือนเดิม ก็ให้ใช้เม้าส์กดปุ่มบนขวาสุดของช่องหน้าต่างเพื่อขยายขนาดหน้าต่างให้ถูกต้องตามต้องการ

โปรแกรม VGA50.COM ที่ใช้ในที่นี้ ถ้าใช้กับจออีจีเอจะทำให้มีจำนวนบรรทัดเพียง 43 บรรทัด และพร้อมกันนี้ก็ได้เตรียมโปรแกรม VGA25.COM เพื่อปรับจอภาพคืนสู่สภาพปกติไว้แล้ว โปรแกรมทั้งสองนี้ได้บรรจุอยู่ในแผ่นซอฟต์เมล์ไว้แล้ว